

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Ireny Bihariovej

k vládnemu návrhu zákona, ktorým mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z.
Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré
zákony (tlač 659)

1. V čl. I sa vypúšťa bod 2.

Ostatné novelizačné body v čl. I sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie k bodu 1:

Navrhuje sa vypustiť vládou navrhovanú definíciu osobitnej formy zavinenia z hrubej nedbanlivosti. Navrhované zavedenie hrubej nedbanlivosti je nekoncepčné, pretože sa má zaviesť len na účely preberaných trestných činov, bez celkového zakomponovania do koncepcie Trestného zákona. Zavedenie pojmu hrubej nedbanlivosti ako osobitnej formy nedbanlivostného zavinenia do Trestného zákona je potenciálne možné a pri niektorých trestných činoch by bolo aj potrebné, aby sa zvýšila požiadavka na "kvalitu" nedbanlivostného zavinenia v základných skutkových podstatách, čím sa odráža zásada postavenia trestného práva ako prostriedku ultima ratio. K takémuto kroku by bolo možné prikročiť po vzore českého Trestného zákonníka, ktorý definuje pojem hrubá nedbanlivosť v tom zmysle, že "přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem". **Nepovažujeme však za vhodné, aby takáto zásadná zmena v koncepcii zavinenia v slovenskom Trestnom zákone bola vykonaná len takto ad hoc, parciálnou novelou Trestného zákona na účel transpozície smernice 2024/1226, a to dokonca len na účel jediného trestného činu podľa § 417b Trestného zákona.** Zmeny Trestného zákona, ktoré vstupujú do kľúčových pojmov, ktoré tvoria základy trestnej zodpovednosti (vrátane foriem zavinenia), musia byť predmetom rozsiahlych odborných debát; ak už raz takýto pojem do Trestného zákona zavedieme, tak by sa mal uplatňovať koncepčne v prípadoch viacerých skutkových podstát, kde je potrebné hranicu zavinenia nedbanlivosti zvýšiť na osobitnú kategóriu hrubej nedbanlivosti. **Trestný čin podľa § 417b Trestného**

zákona môže mať len "štandardné" všeobecné nedbanlivostné zavinenie. Tým sa zavedie širší rozsah trestnosti (v porovnaní s minimálnym rozsahom, ako vyžaduje smernica - čl. 3 ods. 3 smernice 2024/1226), čím sa účel smernice naplní a zabezpečí sa ochrana vykonávania reštriktívnych opatrení aj v prípade zavineného konania z nedbanlivosti (teda akejkolvek nedbanlivosti, nielen "hrubej").

2. V čl. I bode 5 sa v § 417a až § 417c slová „v rozsahu najmenej 10 000 eur“ nahrádzajú slovami „aspoň v malom rozsahu“.

3. V čl. I bode 5 sa v § 417a až § 417c slová „v rozsahu najmenej 100 000 eur“ nahrádzajú slovami „vo väčšom rozsahu“.

Odôvodnenie k bodom 2 a 3:

Vládou navrhovaný spôsob transpozície predstavuje neprimerane doslovné prebratie smernice, pretože nerešpektuje hranice škôd zavedené nedávnou "veľkou novelou" (zákon č. 40/2024 Z. z.), pričom zavádza nové hranice rozsahu činu (10 000 eur, 100 000 eur), a to presne podľa minimálnych hraníc smernice, bez prispôsobenia aktuálnej terminológii Trestného zákona. V súlade s touto terminológiou by hranice rozsahu činu v základných a kvalifikovaných skutkových podstatách mohli byť nastavené nasledujúcim spôsobom: kde je možné podľa smernice nastaviť na kvalifikovanie konania ako trestného činu minimálnu prahovú hodnotu na 10 000 eur, tam sa nastaví hranica na malú škodu, čiže 700 eur - to sa týka navrhovaného § 417a ods. 1 TZ, § 417b ods. 1 TZ, § 417c ods. 1 a 2 TZ; kde je potrebné ako znak kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa smernice uplatniť vyššiu trestnú sadzbu pri prekročení prahovej hodnoty 100 000 eur, tam je možné ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby stanoviť hranicu väčšej škody, čiže 20 000 eur - to sa týka navrhovaných kvalifikovaných skutkových podstat podľa § 417a ods. 2, § 417b ods. 2, § 417c ods. 3 TZ. Tým sa zabezpečí naplnenie účelu smernice ako aj zohľadnenie terminológie Trestného zákona týkajúcej sa rozsahu činu.

4. V čl. I bode 5 sa v § 417a až 417d slová „až na tri roky“ nahrádzajú slovami „až na štyri roky“.

5. V čl. I bode 5 sa v § 417a a § 417d slová „šesť mesiacov až päť rokov“ nahrádzajú slovami „jeden rok až šesť rokov“.

6. V čl. I bode 5 sa v § 417b ods. 1 vypúšťa slovo „hrubej“.

7. V čl. I bode 5 sa v § 417c slová „až na šesť mesiacov“ nahrádzajú slovami „až na jeden rok“ a slová „až na jeden rok“ sa nahrádzajú slovami „až na tri roky“.

Odôvodnenie k bodom 4 až 7:

Vládou navrhovaný spôsob transpozície zavádza **príliš nízke trestné sadzby pri nových skutkových podstatách trestných činov**. Vláda ako navrhovateľka sa striktne drží minimálnych požiadaviek, ktoré kladie smernica 2024/1226, bez zohľadnenia bližšieho kontextu slovenského Trestného zákona, a to najmä po tzv. veľkej novele z roku 2024. Touto veľkou novelou boli zmenené zásady ukladania trestov podľa § 34 ods. 4 TZ, pravidlo o obligatórnom ukladaní TOS podľa § 34 ods. 6 TZ, pravidlá podmieneného odkladu výkonu TOS, podmienky uloženia trestu pod dolnú hranicu podľa § 39 TZ, pravidlá ukladania peňažného trestu a ďalšie podmienky ukladania trestov nastavené takým spôsobom, že je prakticky je možné s peňažným trestom vykúpiť za prečiny aj za zločiny, resp. je možné veľmi jednoducho (napr. už len vyhlásením viny na hlavnom pojednávaní) ísť s trestom hlboko pod dolnú hranicu trestnej sadzby. **Toto je potrebné dať do kontrastu so skutočnosťou, že obchádzanie reštriktívnych opatrení, teda medzinárodných sankcií je vážnym protiprávnym konaním, ktorým sa porušuje nielen vnútroštátne právo, ale aj právo Európskej únie. Reštriktívnymi opatreniami presadzuje Európska únia svoje hodnoty navonok, v medzinárodných vzťahoch, posilňuje mier a bezpečnosť. To sa aktuálne prejavuje vo významnej miere reštriktívnymi opatreniami voči Ruskej federácii a jednotlivcom v súvislosti s plnoformátovou vojnou voči Ukrajine, pri ktorej zomierajú tisíce ľudí, devastuje sa krajina a hrubo sa porušuje medzinárodné právo. Reštriktívne opatrenia majú svoj efekt, Rusko má značné fiškálne problémy, je z vojny vyčerpané, inflácia je vysoká a hrozí mu štátny bankrot. Obchádzanie a porušovanie reštriktívnych opatrení ako medzinárodných sankcií vážne ohrozuje bezpečnostné a mierové ciele Európskej únie. Preto si takéto konanie vyžaduje silnú trestnoprávnú reakciu. Ak sú trestné sadzby určené v rozsahu až na 3 roky (§ 417a a § 417d), až na 6 mesiacov (§ 417c ods. 1 a 2), až na 1 rok (§ 417d ods. 3), tak vzhľadom na zásady a podmienky ukladania trestov možno očakávať ukladanie nízkych peňažných trestov vo výškach 500 eur alebo 1000 eur. Tým bude ohrozené naplnenie povinnosti SR ukladať za tieto trestné činy účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie. Preto navrhujeme adekvátne zvýšenie navrhovaných trestných sadzieb.**

Okrem zmien trestných sadzieb navrhujeme v skutkovej podstate trestného činu podľa § 417b ods. 1 úpravu (alternatívneho) nedbanlivostného zavinenia v súlade s odôvodnením k bodu 1.

8. V čl. II sa vypúšťa bod 2.

Ostatné novelizačné body v čl. II sa primerane prečísľujú.

9. V čl. II bod 3 znie:

„3. V § 15 sa slová „4 000 000 eur“ nahrádzajú slovami „40 000 000 eur“.“.

Odôvodnenie k bodom 8 a 9:

Vládou navrhovaný spôsob transpozície zavádza nekonceptčné špeciálne ustanovenia o rozsahu možného peňažného trestu, ktorý je prípustné za uvedené trestné činy uložiť právnickým osobám. Nie je dôvod, aby sa pri všetkých ostatných trestných činoch ukladali peňažné tresty do výšky 4 miliónov eur a len pri týchto nových trestných činoch tresty do 8 miliónov, resp. 40 miliónov eur. Navrhujeme preto jednotný rozsah peňažného trestu pre všetky trestné činy, pričom súdna prax sa s týmto vysporiada v súlade so zásadami ukladania trestov (§ 34 Trestného zákona) v rámci zákonnej a sudcovskej individualizácie trestu.

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Ireny Bihariovej

k vládnomu návrhu zákona, ktorým mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z.

Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 659)

Meno a priezvisko:

Podpis:

1. VERONIKA VESNÁKOVÁ
2. Jana Hanuliaková
3. ZUZANA KESTEROVÁ
4. MARTIN DUBČÍ
5. BRANISLAV VANČO
6. Ľudovít Spišiak
7. ONDŘEJ PROCHÁZKA
8. VERONIKA ŠROBOVÁ
9. SABO MICHAL
10. VIELA KALMAROVÁ
11. BEATA JURIE
12. LUCIA PLAVÁKOVÁ
13. NATÁLIA NASH
14. OSKAR DVORÁK
15. TONÁŠ VALAŠEK
16. Viliam Tarko
17. DAVID DEJ
18. Irena Bihariová
19.

Podpis: